

APSTIPRINĀTA

Daugavpils Universitātes Mūžizglītības, kultūras un zinātnes
komunikācijas biedrības “Intelektu parks” biedru sapulcē

2024. gada 29. janvārī

protokols Nr. 1/2024

Daugavpils Universitātes Mūžizglītības, kultūras un zinātnes komunikācijas

Biedrības “INTELEKTA PARKS”

ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA**2024 – 2030**

Intelektu ir radītājs, ražotājs un cēlētājs

/Imants Ziedonis/

Biedrības “Intelektu parks” (turpmāk – Biedrība) Attīstības stratēģija 2024. – 2030. gadam (turpmāk – Stratēģija) ir organizācijas iekšējais vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteiktas attīstības prioritātes un stratēģija turpmākajiem sešiem gadiem. Stratēģija ir pamats organizācijas iniciatīvu, rīcības un projektu izstrādes mērķtiecīgai plānošanai un saskaņotai ieviešanai.

Biedrības Stratēģija izstrādāta, pamatojoties uz Statūtos noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem, līdz šim izstrādātajiem iekšējās plānošanas un darba organizēšanas dokumentiem, uz sabiedrības vajadzību un interešu izpēti, kā arī organizācijas sasniegumu analīzes rezultātiem. Izstrādājot Stratēģiju, ievēroti šādi pamatprincipi: **ilgtspējība, pēctecība, atklātība, daudzveidība.**

Stratēģijas izstrādē izmantota integrētā pieeja Biedrības izaugsmes plānošanā, balstoties uz starpjomu sinerģiju. Biedrība iezīmē tālāko darbību globālos, globālos un lokālos aspektos:

- teritoriālais un ģeopolitiskais aspekts, paredzot pasākumu īstenošanu saskaņā ar saistošiem un regulējošiem plānošanas dokumentiem vietējā, reģionālā, valstiskā un starptautiskā līmenī;
- aktivitāšu tematiskais aspekts, kas reprezentēsies attīstības pasākumos, nodrošinot kompleksu biedrības atbalsta mehānismu pilsoniskas sabiedrības jomā;
- laika dimensija, paredzot biedrības projektu un pasākumu īstenošanas simetriju un pēctecību.

Stratēģija sagatavota, balstoties uz šādiem plānošanas dokumentiem:

- Valsts ilgtermiņa konceptuālais dokuments „Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā”¹, apstiprināts 2005. gada 26. oktobrī;

- “Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam”², apstiprināta 2010. gada 10. jūnijā;

- “Latvijas Nacionālo attīstības plāns 2021. – 2027. gadam”³, apstiprināts 2020. gada 2. jūlijā;

Reģionāla līmeņa plānošanas dokumenti:

- “Latgales stratēģija 2030”⁴, apstiprināta 2010. gada 1. decembrī;

- “Latgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2021.-2027. gadam”⁵, apstiprināta 2021. gada 5. novembrī;

- “Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam”⁶, apstiprināta 2021. gada 14. oktobrī.

Biedrības Stratēģija izstrādāta Aktīvo iedzīvotāju fonda projekta “KAPITĀLS: Kapacitāte izaugsmei un tālākai (sa)darbībai”, ID Nr. AIF/2022/KAPAC2/108, ietvaros.

Par Stratēģijas saturu atbild Daugavpils Universitātes Mūžizglītības, kultūras un zinātnes komunikācijas biedrība “Intelektā parks”, pamatojoties uz organizācijas valdes un biedru sapulču lēmumiem (Stratēģija izskatīta Biedrības valdes sēdē 2024. gada 25. janvārī, protokols Nr. 1/2024, Stratēģija apstiprināta Biedrības biedru sapulcē 2024. gada 29. janvārī, protokols Nr. 1/2024).

Stratēģijā noteikta biedrības darbības misija, mērķi un uzdevumi, definēti galvenie darbības virzieni un izvirzītas nākotnes attīstības stratēģiskās prioritātes un konkrētas rīcības, kas sekmēs izvirzīto mērķu sasniegšanu, analizēta biedrības līdzšinējā darbība un pieredze, iezīmētas sadarbības iespējas un to ieguvumi.

1. BIEDRĪBAS MISIJA, MĒRĶIS, UZDEVUMI UN DARBĪBAS VIRZIENI

Daugavpils Universitātes Mūžizglītības, kultūras un zinātnes komunikācijas biedrība “Intelektuālais parks” ir nozīmīgs nevalstiskā sektora pārstāvis izglītības, zināšanu sabiedrības un kultūras aprītes jomā Latvijas un starptautiskā mērogā. Biedrības nosaukums – “Intelektuālais parks” – ir vēstījums sadarbības partneriem un klientiem par mūsu jaudu katram izaicinājumam izgudrot efektīvu un inovatīvu risinājumu; vienlaikus mums rūp sabiedrības pārstāvju pilsoniskā, profesionālā un labbūtības ekosistēma, kurā sadarbojamies ar mūsu intelektuālo produktu un pakalpojumu saņēmējiem.

Biedrības izveidi 2011. gadā iniciēja Daugavpils Universitātes Humanitārās fakultātes docētāji, studenti, sabiedrisko grupu pārstāvji ar mērķi izstrādāt unikālus un inovatīvus sociālos pakalpojumus integrācijas procesā un pilsoniskas sabiedrības stiprināšanas vajadzībām (mācību programmas, teorētiskās un praktiskās apmācības, interešu izglītības kursi, diskusijas, semināri, lekcijas un priekšlasījumi, pētījumi, rekomendācijas, stratēģijas, izglītojošas izstādes) visu vecumgrupu Latvijas sabiedrības segmentiem, diasporai un Latvijas sabiedrības jaunpieņacējiem.

Biedrība “Intelektuālais parks” ir mezgla punkts un sadarbības platforma akadēmiskās vides, tehnoloģisko un radošo nozaru pārstāvjiem, studentiem, jauniešiem, senioriem, sociālās vides ekspertiem.

2022. gada 12. aprīlī biedrība tika iekļauta Valsts izglītības informācijas sistēmas Izglītības iestāžu reģistrā (pieaugušo neformālās izglītības iestādes reģistrācijas Nr. 2780802360).

Biedrība reģistrēta Eiropas Komisijas programmas “ERASMUS+” un Eiropas Solidaritātes korpusa sistēmā. (PIC kods – 905792694, organizācijas ID kods – E10291742).

Biedrības darbības **stratēģiskais mērķis** – inovatīvu un efektīvu mūžizglītības, kultūras un zinātnes komunikācijas pakalpojumu sniegšana, veidojot līdzsvaroti attīstītu sabiedrību.

Biedrības uzdevumi:

- modelēt un ieviest mūsdienīgas izglītības un kultūras programmas, veikt kvalitatīvos pētījumus kultūras, izglītības un sociālajā jomā, uz to pamata izstrādāt jaunas kultūras, izglītības un sociālās tehnoloģijas; veicināt zināšanu un praktisko risinājumu sinerģiju;
- ar daudzveidīgiem pasākumiem reaģēt uz migrācijas un integrācijas procesiem, veicinot personības brīvību, pašrealizāciju, toleranci un sekmīgu dialogu;
- izstrādāt un ieviest oriģinālas iekļaujošas neformālas un interešu izglītības programmas;
- radoši izmantot digitālās iespējas jaunu un starpdisciplināru izglītības, kultūras un sociālo risinājumu izstrādei;
- īstenot inovatīvu izglītības iestāžu stratēģisko dokumentu izstrādes pakalpojumus;
- organizēt izglītības un kultūras pasākumus;
- veicināt iedzīvotāju līdzdalību sociālajos procesos;
- sekmēt uz tradīcijām balstītu ģimenes vērtību popularizēšanu, veicināt tradīciju izzināšanu un pārmantošanu paaudzēs,
- izmantojot attālināto apmācību formas, piedāvāt izglītošanās iespējas attālos lauku rajonos, kā arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Regulāri pilnveidojot savu kapacitāti, Biedrība spēj piedāvāt plašu un iekļaujošu izglītības **darba formu spektru**: latviešu un angļu valodas kursus, radošās rakstniecības apmācības, saliedēšanās pasākumus trešo valstu pilsoņiem un uzņemošajai sabiedrībai; uzņēmējdarbības iniciatīvu hakatonus; sociokultūras un integrācijas pasākumus; saliedējošas nometnes; nometnes Latvijas un diasporas bērniem; ģimenisku vērtību godināšanas kampaņas, profesionālās pilnveides kursus un biedru apmācības par mediāciju, vadības un sadarbības prasmju stiprināšanu stratēģiskās darbības efektīvizēšanai un modernizēšanai u.c.

Biedrības **galvenie darbības virzieni** – izglītība, kultūra, integrācija, zinātnes komunikācija, izglītības stratēģisko dokumentu izstrāde.

2. STRATĒGISKĀS SPECIALIZĀCIJAS JOMAS

2.1. Stratēģiskā prioritāte

Mūžizglītība, neformālā un interešu izglītība

Biedrības kapacitāte un tās biedru kompetence ir pamats efektīvi realizēt **kompleksas intervences** izglītības jomā.

Biedrības stratēģiskās prioritātes “Mūžizglītība, neformālā un interešu izglītība” izstrāde saskaņota ar šādiem Latvijas Republikas likumdošanas aktiem:

- Izglītības likums⁷, pieņemts 1998. gada 29. oktobrī;
- Jaunatnes likums⁸, pieņemts 2008. gada 8. maijā;
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 395 “Kārtība, kādā tiek izsniegtas atļaujas neformālās izglītības programmas īstenošanai”⁹, pieņemts 2023. gada 13. jūlijā;
- “Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam”¹⁰, pieņemts 2021. gada 22. jūnijā.

2.1.1. Biedrība akumulē un izmanto savā darbībā inovatīvu Eiropas izglītības un apmācības sistēmu pieredzi, īpaši fokusējoties uz mūžizglītības un interešu izglītības nišu.

2.1.2. Biedrība īsteno pasākumus, kuru pamatā ir kvalitatīvas, indivīda pašrealizācijai un pilnveidei atbilstošas izglītības pieejamība mūža garumā, neatkarīgi no dzimuma, rases, reliģiskās piederības, sociālā vai ekonomiskā stāvokļa.

2.1.3. Biedrība iesaistās Valsts valodas politikas īstenošanas procesos, lai veidotu un stiprinātu Latvijā un diasporā dzīvojošo personu, trešo valstu pilsoņu, bēgļu, personu, kurām piešķirts alternatīvais statuss, un patvēruma meklētāju piederības sajūtu Latvijai, veicinot viņu pilsonisko, sabiedrisko un kultūras līdzdalību.

- 2.1.4. Biedrība modelē un aprobē stratēģijas izglītības kvalitātes uzlabošanai, atvērtas un iekļaujošas vides veidošanai, jaunu tehnoloģiju un mācību metožu mērķtiecīgai izmantošanai mūžizglītībā.
- 2.1.5. Biedrība nodrošina zināšanu un pieredzes apmaiņu starp dažādiem sabiedrības segmentiem vecumposmu aspektā (juniori, seniori, bērniem u.c.), sniedzot prasmes integrēties dinamisko globālo procesu noteiktajās inovācijās dažādās sociālās un kultūras dzīves jomās.
- 2.1.6. Biedrība īsteno atbalsta pasākumus Latvijas iedzīvotāju vecuma grupai 50+, izstrādājot mūžizglītības un pieredzes apmaiņas programmas un organizējot atbalsta pasākumus, lai novērstu eidzismu – diskrimināciju pēc vecuma principa un sekmētu personu vecumā 50+ efektīvu iekļaušanos sabiedrībā, socializāciju un pilsoniski aktīvu pozīciju, jo Labklājības ministrijas 2022. gada pētījuma¹¹ dati liecina, ka visizplatītākais diskriminācijas veids Latvijā ir personas uzskatīšana par pārāk jaunu vai pārāk vecu (51%).
- 2.1.7. Neformālās un interešu izglītības pasākumu ietvaros Biedrība izstrādā uz dažādu nacionālo un etnisko kopienu toleranci, sadarbību un integrāciju orientētus risinājumus.

2.2. Stratēģiskā prioritāte

Pilsoniskas kopienu sabiedrības stiprināšana, izmantojot ilgtspējīgus un inovatīvus mūžizglītības instrumentus

Būtiska biedrības stratēģiskās darbības prioritāte ir pilsoniskas kopienu sabiedrības stiprināšana, izmantojot ilgtspējīgus un inovatīvus mūžizglītības instrumentus.

Biedrības projekti un pasākumi ir orientēti uz pilsonisku līdzdalību, iesaistīšanos kopienas attīstībā, sociālo un starpkultūru kompetenču pilnveidi. Biedrības darbība atbilst Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2021.-2027. gada nacionālās programmas 2. konkrētā mērķa “Likumīga migrācija un integrācija”005 intervences jomai “Integrācijas pasākumi: pilsoniskas ievirzes kursi un cita apmācība”.

- 2.2.1. Ar daudzveidīgu izglītības formu spektru Biedrība īsteno interešu izglītības un mūžizglītības pasākumus, realizē pilsoniskuma stiprināšanas aktivitātes vietējā

kopienā un Latvijā, pārņem inovatīvu starptautisko pieredzi, izplata savu pasākumu laikā uzkrāto informāciju, aprobētās jaunās pieejas un mācību līdzekļus.

- 2.2.2. Biedrības projektu un pasākumu caurviju stratēģiskie mērķi ir realizēt izglītības programmas, kas sekmēs Ukrainas civiliedzīvotāju integrāciju Latvijā.
- 2.2.3. Biedrības izstrādātās un īstenotās izglītības programmas ir paredzētas arī pieaugušo izglītotāju kompetenču paplašināšanai un pilnveidei starpkultūru izglītības jomā, radot ietekmi uz mācīšanās iespēju izveidošanu un veicināšanu visu iedzīvotāju un paaudžu vidū.
- 2.2.4. Biedrība plāno un īsteno bērnu un jauniešu adaptācijas pasākumus.
- 2.2.5. Biedrība sniedz ieguldījumu dzimumu līdztiesības jomā, apzina dzimšu studiju pētījumus un uz to pamata izstrādā inovatīvus atbalsta rīkus sieviešu līdztiesības sekmēšanai visās sabiedriskās dzīves jomās.
- 2.2.6. Biedrība sniedz ieguldījumu Ukrainas civiliedzīvotājiem posttraumatiskā situācijā, veicina viņu adaptāciju un integrāciju Latvijas sabiedrībā.
- 2.2.7. Stratēģiskās prioritātes “Pilsoniskas kopienu sabiedrības stiprināšana, izmantojot ilgtspējīgus un inovatīvus mūžizglītības instrumentus” demarkācija ar stratēģiskajiem un normatīvajiem dokumentiem.
 - 2.2.7.1. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2022. gada Publiskajā pārskatā atzīmēta tendence pieaugt Latvijā iebraukušo migrantu un izsniegto uzturēšanās atļauju skaitam. 2022. gadā izsniegtas 54 548 uzturēšanās atļaujas, tai skaitā 2 117 uzturēšanās atļaujas izsniegtas ES pilsoņiem un 52 431 uzturēšanās atļaujas – trešo valstu pilsoņiem. Salīdzinot ar pārskata gadā plānoto (45 700), uzturēšanās atļaujas izsniegtas 119% apmērā, kas skaidrojams ar Krievijas Federācijas izraisīto bruņoto konfliktu Ukrainā, kā rezultātā Latvijā pastiprināti ieceļojuši Ukrainas civiliedzīvotāji, kuriem izsniegtas 10457 uzturēšanās atļaujas. 2022. gadā tiesības uz nodarbinātību piešķirtas 19731 personām, kas pārsniedz prognozēto par 32%. 2022. gadā pirmreizēji izsniegtas 19 191 uzturēšanās atļaujas, kas ir par 28% vairāk par plānoto (14 986). Izpildes novirzi primāri

ietekmēja Krievijas Federācijas izraisītais bruņotais konflikts Ukrainā, kā rezultātā Latvijā pastiprināti ieceļojuši Ukrainas civiliedzīvotāji. 2022. gadā PMLP, pamatojoties uz Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumu¹², Ukrainas civiliedzīvotājiem izsniegtas 27 825 ilgtermiņa vīzas ar tiesībām uz nodarbinātību bez ierobežojumiem uz laiku līdz 1 gadam. PMLP 2022. gadā liels skaits vīzu izsniegts arī Krievijas (888), Baltkrievijas (498), Uzbekistānas (390), Gruzijas (79), ASV (71) un Moldovas (60) pilsoņiem.¹³

2.2.7.2. Eiropas migrācijas tīklojuma (*European Migration Network*) 2022. gada "Ziņojumā par migrāciju un patvērumu" (*Annual Report on Migration and Asylum*, publicēts 2023. gadā)¹⁴ ir iezīmēta Latvijas spēja piemērot nestandarta risinājumus specifiskās migrācijas situācijās. Ziņojumā minēta Latvijas pasludinātā ārkārtas situācija, ar mērķi pastiprināt hibrīdkara kontroli pierobežas teritorijās, lai cīnītos pret nelegālo robežšķērsošanas gadījumu pieaugumu.¹⁵ Citviet Ziņojuma tekstā kā labās prakses piemērs atzīmēts, ka dažas ES dalībvalstis piemēroja īpašus noteikumus pagaidu aizsardzības saņēmējiem no Ukrainas. Minēts, ka Latvijā tika noteikta prasība trešo valstu valstspiederīgo darba devējiem reģistrēt vakanci Nodarbinātības valsts aģentūrā un nodrošināt, lai regulējums par algas samēru ar vidējā bruto darba samaksu Latvijā iepriekšējā gadā, netiktu attiecināts uz Ukrainas civiliedzīvotājiem. No Ziņojuma secināms, ka migrācijas situācija Latvijā tipoloģiski pielīdzināma citu ES valstu tendencēm, tomēr tās unikalitāti nosaka robežošanās ar divām totalitārām lielvalstīm, kas izraisa hibrīdkara elementu spiedienu uz Latviju un nepieciešamību Latvijas profesionāļiem, kas strādā ar trešo valstu piederīgajiem, būt sagatavotiem reaģēt nestandarta situācijās ne tikai profesionālā ziņā, bet arī kultūrkompetenču ziņā saskarsmē ar trešo valstu piederīgajiem. Latvijas situāciju raksturo arī lielais Ukrainas bēgļu skaits proporcionāli Latvijas iedzīvotāju skaitam un viens no augstākajiem

pasaulē atbalsta sniegšanas koeficients korelācijā pret valsts iekšzemes kopproduktu. Saskaņā ar datiem par pasaules valstu atbalstu Ukrainai (*Ukraine Support Tracker*) "Igaunija, Latvija, Polija un Lietuva ir vadošās donorvalstis"¹⁶. Šis arguments ir viens no iemesliem, kāpēc Latvijā ierodas un adaptējas Ukrainas civiliedzīvotāji (virs 40 000 personu).

2.2.7.3. Krievijas Federācijas bruņotā, pilna mēroga iebrukuma rezultātā Ukrainas civiliedzīvotāji ir spiesti atstāt savas dzīvesvietas, dodoties meklēt patvērumu Eiropas Savienības valstīs, tostarp Latvijā. Ņemot vērā esošo ģeopolitisko situāciju Eiropā, īpaši – kara turpināšanos, kā arī Krievijas karadarbības izraisītus būtiskus civilās infrastruktūras bojājumus Ukrainā – var prognozēt, ka Ukrainas civiliedzīvotāji turpinās pamest Ukrainas teritoriju un meklēs patvērumu citās valstīs, tajā skaitā Latvijā. Tāpat, pastāvot minētajiem apstākļiem, nav pamata pieņemt, ka liela daļa Ukrainas civiliedzīvotāju, kas šobrīd apmetušies Latvijā, tuvākajā laikā varēs atgriezties Ukrainā. Ukrainas civiliedzīvotāji aizvien vairāk vēlas iesaistīties nodarbinātībā un, lai nodrošinātu pēc iespējas lielākas iespējas strādāt ne tikai zemu kvalificētu darbu, kā arī tiktu veicināta personu sociālekonomiskā iekļaušanās Latvijas sabiedrībā. Līdz ar latviešu valodas apguvi viņiem nepieciešams adaptācijas atbalsts un integrācijas stratēģiju apguve, ko lielā mērā var stimulēt dažādu jomu profesionāļi un eksperti.

2.2.7.4. Pamatojoties uz 2014. gada 19. novembra ES tieslietu un iekšlietu padomes secinājumiem par trešo valstu pilsoņu integrācijas procesa pamatprincipiem ES (*The Justice and Home Affairs Council conclusions establishing the following Common Basic Principles for immigrant integration policy in the European Union*)¹⁷, mācību kursa programmā paredzētās zināšanas, prasmes un kompetences veicinās profesionāļu sniegumu Latvijā šādu integrācijas aspektu uzlabošanā: vienlīdzīga imigrantu piekļuve iestādēm, kā arī publiskām un

privātām precēm un pakalpojumiem ar attiecīgās valsts pilsoņiem; nodarbinātība ir nozīmīga integrācijas procesa sastāvdaļa, un tā ir būtiska imigrantu līdzdalības nodrošināšanai, imigrantu ieguldījumam uzņēmējvalsts sabiedrībā; pamatzināšanas par uzņēmējvalsts sabiedrības valodu, vēsturi un institūcijām ir neatņemama integrācijas sastāvdaļa. Saskaņā ar ES tieslietu un iekšlietu padomes secinājumiem par trešo valstu pilsoņu integrācijas procesa pamatprincipiem ES dalībvalstīm nacionālās politikas trešo valstu pilsoņu integrācijas jomā jāiekļauj šādi pamatprincipi: centieni izglītības jomā ir svarīgi, lai sagatavotu imigrantus, jo īpaši to pēcnācējus, būt sekmīgākiem un aktīvākiem sabiedrības dalībniekiem; bieža imigrantu saskarsme ar attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem – kopīgi forumi, starpkultūru dialogs, izglītošana par imigrantiem un to kultūru, kā arī dzīves apstākļu uzlabošana pilsētas vidē; dažādu kultūru un reliģiju praktizēšana, ko garantē ES Pamattiesību harta, un šis princips jāīsteno, ja vien tas nav pretrunā citām neaizskaramām Eiropas tiesībām vai valsts likumiem. Šie jautājumi normatīvā izpratnē tiek risināti ar Pamatnostādnēm “Par saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību 2021.-2027.g.” (MK rīkojums Nr. 72)¹⁸ 3. rīcības virzienā “Integrācija”, pievēršoties Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrācijai sabiedrībā un iedzīvotāju izpratnei par sabiedrības daudzveidību veicināšanu. Tajā sniegtā statistika liecina, ka 2020. gada 1. janvārī Latvijā kopā bija reģistrēti 98 366 ārvalstnieki, no kuriem 78 825 ir trešo valstu pilsoņi. Statistikas dati liecina, ka kopējais imigrācijas apjoms palielinās. Imigrācijai nepārprotami ir būtiska ietekme gan uz kultūras telpu, gan valodas vidi.¹⁹ Pamatnostādnēs paredzēts turpināt Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda ietvaros īstenotās iniciatīvas, lai nodrošinātu patvēruma meklētāju, bēgļu, personu, kurām piešķirts alternatīvais statuss un trešo valstu valstspiederīgo iekļaušanos Latvijas sabiedrībā, tostarp, ar

integrācijas un atbalsta pasākumu nodrošināšanu ES un Eiropas Ekonomikas zonas valstu pilsoņiem, kā arī agrīnās integrācijas pasākumu nodrošināšanu un ar speciālistu izglītošanu par migrācijas un kultūru daudzveidības jautājumiem, ko paredz arī “Nacionālās drošības koncepcijas” (2019) 8. sadaļa²⁰.

- 2.2.7.5. Eurobarometra aptaujas par migrantiem un integrāciju liecina, ka vairāk nekā 70% eiropiešu tic, ka tam jābūt divvirzienu procesam, kas ir vienlīdz svarīgs gan migrantiem, gan uzņēmējai pusei. Tajā pašā laikā 50% eiropiešu uzskatīja, ka migrantu integrācija ir bijusi veiksmīga mazās komūnās un lokālā līmenī – migranti ir veiksmīgi asimilējušies vietējā teritorijā; 47% uzskatīja, ka migrantu integrācija globālā – valstiskā līmenī nav bijusi veiksmīga. Vairāk nekā puse eiropiešu tic, ka viņu valdība dara pietiekami daudz, lai veicinātu migrantu integrāciju, turklāt gandrīz 70% respondentu piekrīt, ka ieguldīšanās migrantu integrācijā viņu valstij ir nepieciešama. (Eiropas Komisija, “Ko eiropieši domā par migrantu integrāciju: Eurobarometra pētījums” (*European Commission, ‘What do Europeans think about migrant integration: Eurobarometer survey, 2023.*)²¹
- 2.2.7.6. Pētījuma rezultātu ziņojumā “Trešo valstu pilsoņu situācijas izpēte Latvijā 2017”, Nr. PMIF/12/IZV/2017/1/01, raksturojot integrācijas darbības, atzīmēts, ka TVV skaits 2020. gadā turpināja pieaugt. Galvenās TVV problēmas ceļā uz integrāciju un labbūtību ir saistītas ar latviešu valodas prasmju trūkumu vai vājām valodas zināšanām, kas nozīmē, ka trešo valstu valstspiederīgos ietekmē informācijas trūkums par veselības aprūpes pakalpojumiem Latvijā (30%), nodarbinātības pakalpojumiem (26%), iedzīvotāju termiņuzturēšanās atļaujām tiesībām un pienākumiem (25%), sociālo drošību un juridisko aizsardzību (25%), latviešu valodas apguves iespējām (18%), uzturēšanās atļauju procedūrām (15%) un iespējām piedalīties NVO darbā (12%).

- 2.2.7.7. Stratēģijai svarīgi ir SKDS veiktās Latvijas iedzīvotāju aptaujas rezultāti, kas liecina, ka tikai 34.3% Latvijas iedzīvotāju nav iebildumu pret dažādu cilvēku grupu pārstāvjiem (nav iebildumu, ja dažādu tautību vai dažādām reliģijām piederīgas personas dzīvotu kaimiņos). Savā tālākajā darbībā Biedrība plāno izstrādāt un īstenot programmas, nodrošinot starpkultūru komunikācijas mācības dažādu jomu profesionāļiem, sekmējot uzņemošās sabiedrības izpratni par kultūru daudzveidību un mijiedarbi.²²
- 2.2.7.8. Biedrības mācību programmu izveidē nākamajā stratēģiskās attīstības posmā ar iepriekš aprakstītajiem teorētiskajiem un empīriskajiem rīkiem un informāciju tika analizētas migrācijas tendences pasaulē un Latvijā. Formulējot stratēģiskās darbības mērķus, par pamatu tika likta izpratne par integrāciju kā divpusēju procesu, kas ietver plašu darbību kopumu, un paredz ne tikai atbalsta sniegšanu valsts un ārvalstu finanšu programmu ietvaros, bet arī ikviena sabiedrības pārstāvja iekļaušanās sabiedrībā veicināšanu, īstenojot mērķtiecīgus atbalsta pasākumus.

2.3. Stratēģiskā prioritāte

Pierobeža

Būtisks biedrības organizēto pasākumu fokuss ir Eiropas Savienības pierobežas sociālo un izglītības procesu izpēte, situācijas raksturojums, uzlabojumu izstrāde un ieviešana.

Biedrības stratēģiskās prioritātes "Pierobeža" izstrāde saskaņota ar šādiem Latvijas Republikas likumdošanas aktiem un citiem plānošanas dokumentiem:

- "Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam"²³, pieņemts 2021. gada 22. jūnijā.
- "Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam"²⁴, pieņemts 2019. gada 26. novembrī.

- "Latgales stratēģija 2030"²⁵, apstiprināta 2010. gada 1. decembrī.

- 2.3.1. Biedrības projektos nākamajā attīstības periodā tiks īstenoti pasākumi, kas sniegs ieguldījumu izpratnē par valodu, kultūru, iedzīvotāju identitāti un piederības sajūtu kā vienu no izšķirošajiem valstiskās lojalitātes aspektiem.
- 2.3.2. Tematiski sadarbībā ar nozares ekspertiem tiks izstrādāti un pierobežas sabiedrībā ieviesti projekti, kuros īstenotās aktivitātes stiprinās iedzīvotāju izpratni par medijpratību, datu aizsardzību, kā arī naida runas, provokāciju, hibrīdkara, propagandas atpazīšanu un novēršanu. Pierobeža tiks aktualizēta kā ģeopolitiskais, ekonomiskais, lingvistiskais, kultūras areāls, izceļot tā iespējas, piedāvājot risinājumus identificētām problēmām.
- 2.3.3. Biedrības izstrādātās programmas, metodoloģijas un ieviestie izglītības pasākumi ietver mūsdienīgas kompetences un caurvijas: starpkultūru komunikācijas kompetenci, kritisko domāšanu, radošumu, medijpratību, digitālās kompetences.
- 2.3.4. Biedrības izstrādātie mācību kursi, domnīcas, semināri, interešu izglītības programmas un moduļi, u.c. fokusējas uz dažādu sabiedrības pārstāvju starpkultūru saziņas veicināšanu, sinerģiju starp iedzīvotāju sociālajām, etniskajām, vecuma un interešu grupām.
- 2.3.5. Biedrība iniciēs projektus, kas vērsti pret dezinformāciju un cita veida iejaukšanos demokrātiskās debatēs, dodot iedzīvotājiem iespēju pieņemt apzinātus lēmumus, palīdzot identificēt dezinformāciju un veicinot medijpratību, stiprinot iedzīvotāju informētību un kritisko domāšanu.
- 2.3.6. Biedrība veiks novadpētnieciskus pētījumus pierobežā, definējot to kā teritoriju ar īpašiem raksturojumiem un pazīmēm, sistematizējot pagātnes artefaktus; izmantos "dzīves rakstības" pieeju, veidos oriģinālmateriālu kolekcija Biedrības repozitorijā.

2.4. Stratēģiskā prioritāte

Zinātne un pētniecība. Zinātnes komunikācija.

Pētījumu komercializācija.

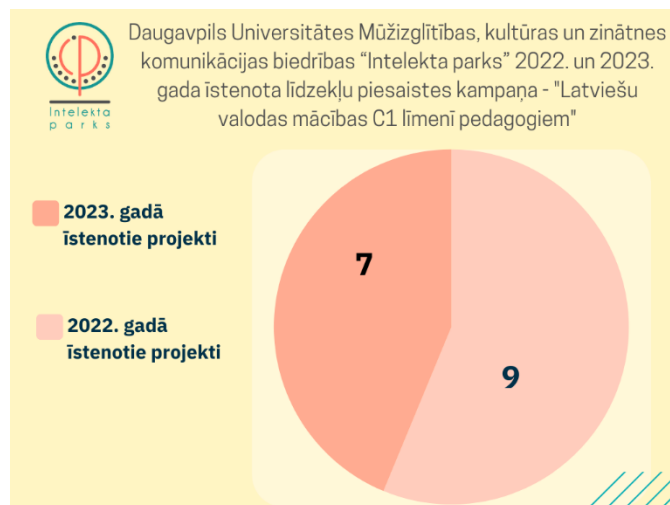
Biedrības stratēģiskās prioritātes “Zinātne un pētniecība. Zinātnes komunikācija. Pētījumu komercializācija” izstrāde saskaņota ar šādiem Latvijas Republikas likumdošanas aktiem un citiem plānošanas dokumentiem:

- “Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam”²⁶, apstiprināts 2020. gada 2. jūlijā;
- “Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam”²⁷, pieņemts 2019. gada 26. novembrī.
- “Latgales stratēģija 2030”²⁸, apstiprināta 2010. gada 1. decembrī.
- “Zinātniskās darbības likums”²⁹, pieņemts 2004. gada 14. aprīlī.

- 2.4.1. Biedrības sadarbības partneri izglītības, kultūras un integrācijas jautājumos ir Latvijas un ārvalstu nevalstiskā sektora organizācijas sektora pārstāvji.
- 2.4.2. Aktīvo iedzīvotāju fonda projekta “KAPITĀLS: Kapacitāte izaugsmei un tālākai (sa)darbībai”, ID Nr. AIF/2022/KAPAC2/108, ietvaros stiprinot kapacitāti, Biedrība ir izveidojusi inovatīvu tīklojumu „Latgales biedrību sadarbība pilsoniskas sabiedrības aktivitāšu īstenošanā”, kas paredz sadarbību ne tikai izglītības, bet arī kopīgu pētījumu un to komercializācijas jomā, sadarbību zinātnes un kultūras komunikācijas pasākumu organizēšanā, starptautisku projektu kopīgu plānošanu. Biedrībai ir sadarbība ar Latvijas un ārvalstu universitāšu zinātniekiem un pētniekiem, valsts un pašvaldības iestāžu darbiniekiem.
- 2.4.3. Biedrības pētnieki sistemātiski veic mērķauditorijas lietišķos pētījumus ar kvalitatīvām pētniecības metodēm, uzkrāj un sistematizē pētījumu datus Biedrības repozitorijā, piedalās starptautiskās zinātniskās konferencēs, prezentējot pētījumu rezultātus un saņemot rekomendācijas savu programmu satura un formas pilnveidei, ierosmes jaunu izglītības rīku un sabiedrisko pakalpojumu izstrādei.

- 2.4.4. Biedrības biedri sagatavo individuālās un kolektīvās zinātniskās un populārzinātniskās publikācijas par savu pētījumu tēmām.
- 2.4.5. Biedrība ir prakses vieta Latvijas un ārvalstu bakalaura, maģistra un doktora līmeņa studējošajiem.
- 2.4.6. Biedrība monitorē aktuālo situāciju izglītības pakalpojumu un pētījumu tirgū, spēj izstrādāt inovatīvus piedāvājumus komersantiem. Biedrība īsteno pētījumos balstītus komercprojektus.
- 2.4.7. Biedrība izstrādā Latvijas mēroga un starptautiskas izglītojošas mācību programmas.
- 2.4.8. Biedrība organizē Latvijas mēroga un starptautiskas zinātniskās konferences un seminārus.
- 2.4.9. Biedrība organizē zinātnes komunikācijas pasākumus.
- 2.4.10. Biedrībai ir zinātniskā un metodiskā bibliotēka; tās krājumi tiek regulāri papildināti ar aktuālu nozares literatūru.

1. attēls. Biedrības īstenotie latviešu valodas mācību projekti līdzekļu piesaistīšanai

2.5. Stratēģiskā prioritāte

Migrācija, integrācija, adaptācija, sabiedrības saliedēšana

Mūsdienu mainīgajā ģeopolitiskajā un ekonomiskajā situācijā migrācijas un integrācijas jautājumi saglabā aktualitāti ne tikai Latvijas un ES, bet visas pasaules

mērogā. Iedzīvotāju migrācija (politiskā, ekonomiskā, hibrīdā) ir viens no lielākajiem iedzīvotāju mobilitātes veidiem, kam ir vistiešākā saikne ar integrācijas praksi. Migrācija kā process ietiecas integrācijas procesā, kas ir “jumta” jēdziens plašākam apzīmējumu spektram – adaptācija, pieņemšana, inkorporācija, iekļaušana, starpkulturālisms un citi aspekti³⁰, kuri tiek izmantoti, aprakstot tādu politiku un praksi, kas atvieglo migrantu apmešanos “uzņemošajā sabiedrībā”.

2.5.1. Analizējot Biedrības mērķa grupas daudzveidību, var konstatēt vairākas atšķirības, kas var kļūt par šķērsli sabiedrības jaunpienācēju piekļuvei pakalpojumiem un līdzdalībai sabiedrībā: (1) saskaršanās ar varas (institucionālās, birokrātiskās u. tml.) attiecībām, (2) identificēšanos ar jaunpienācēju pieredzi (“pielaiktot migranta vai bēgļa kurpes”), (3) jaunpienācēju un nācijas pastāvīgo iedzīvotāju atšķirīgo prasību nenošķiršana, atstumtība, relatīvs ekonomisks neizdevīgums, (4) dažreiz atklāts rasisms, (5) jaunpienācēju vērtības projicējas uztvērējkopienas kultūrā, dzīvesveidā, saziņā.

2.5.2. Integrācija balstās idejā par kopienu. Mūsdienīga integrācijas procesu analīze faktiski pievēršas jautājumam par to, ar kādiem procesiem un stratēģijām apdzīvota vieta pārtop par iekļaujošu kopienu, mainoties tās iedzīvotāju sociālajām attiecībām un ikdienas saiknēm jeb “savienotībai” (*throwntogetherness*)³¹; kā iedarbināt sistēmu, lai efektīvi sniegtu atbalstu jaunpienācējiem, kuru valoda, ikdienas prakse, tiesības un pienākumi atšķiras no tiem, pie kā viņi ir pieraduši agrākajā dzīves vietā. Tomēr jāatzīmē, ka līdztekus jaunā iepazīšanai mūsdienu migrācijas gadījumā migrācijas subjekta izaicinājumi bieži vien saskaras ar varas (institucionālās, birokrātiskās u. tml.) attiecībām, kuras parasti institucionalizē imigrācijas statusus.

2.5.3. Izpratne par imigrācijas procesu darbības mehānismu ir būtisks nosacījums, lai identificētos ar jaunpienācēju pieredzi, taču to bieži neievēro pat tie, kas veicina “integrāciju no pirmās dienas”³². Bieži vien imigrantu – jaunpienācēju vajadzības ievērojami atšķiras no agrāko imigrantu vajadzībām (piemēram, situācijā ar Ukrainas civiliedzīvotājiem bija nepieciešami jauni atbalsta mehānismi, kas joprojām nav prognozējami ilgstošā perspektīvā. Latvijā strauji aug bēgļu skaits no Armēnijas, ko izraisījis Armēnijas – Azerbaidžānas

teritoriālais konflikts). Turklāt pētījumi uzrāda, ka pastāv būtiskas atšķirības starp migrantiem, kuru izcelsme ir eiropieši un “ārpuseiropas” integrācijas strukturālās, kultūras un sociālās dimensijas³³. Šo diferenciaciju var konstatēt Ukrainas bēgļu integrācijas veiksmes stāstos (Latvijā izveidotas Ukrainas pilsoņu nevalstiskās organizācijas, komercuzņēmumi, kultūras biedrības, dažādi tīklojumi kopā ar Latvijas un citu mazākumtautību iedzīvotājiem). Līdzīgu aktivitāti demonstrē arī, piemēram, trešo valstu pilsoņi no Gruzijas, Armēnijas. Savukārt citām lielām trešo valstu pilsoņu grupām no Ķīnas, Indijas, Šrilankas, Sudānas, Afganistānas šāda sociālā aktivitāte Latvijā nav vērojama, kas vērtējama kā iepriekšminēto “divvirziena” vai “daudzvirziena” procesu nerealizēšanās.

- 2.5.4. Jaunpienācēju un nācijas pastāvīgo iedzīvotāju atšķirīgo prasību nenošķiršana var kavēt integrācijas politiku, formējot “caurspīdīgo mūsdienu indivīdu (*translucent modern individual*)³⁴, kas ir formalizētas (vienvirziena – tikai uz ienācējiem vērstas) integrācijas rezultāts, daudzos gadījumos izslēdzot imigrantus no uzņemošās nācijas sabiedrības (piemēram, teritoriāli imigrantu patvēruma vietas tiek veidotas nomalēs, nereti neprestīžā dzīvojamā fondā, tādējādi uztverošās sabiedrības priekšstatos pozicionējot pretstatījumu “*mēs – viņi/citi*”, “*mēs – centrs*” – “*viņi – marginālais*”, kurā imigrantu dzīves apstākļi un dzīves līmenis liek justies atstumtiem no pieaugošās bagātības un uzlabotās dzīves kvalitātes, ko viņi redz sev apkārt. Tādā pašā veidā tie, kas ir ieradušies šajā valstī un pievienojušies draugiem, ģimenei vai etniskām grupām, var saskarties ar relatīvu ekonomisku neizdevīgumu un dažreiz atklātu rasismu³⁵.
- 2.5.5. Starpkultūru kontekstā jānorāda, ka integrācija nav asimilācija. Ikviens imigrants jūtas piederīgs pirmām kārtām savai identitātei un kultūras mantojumam. Savukārt plurālā kopiena var veikt pasākumus, lai nodrošinātu harmonisku kopienas attiecību nodibināšanu, kurā jaunpienācējs tiek respektēts ar savu kultūras bagāžu un tā var tikt izmantota arī kā uztvērējvalsts resurss. Šādā attiecību sistēmā nozīmē abu – ienākošās un pieņemošās sabiedrības sinerģiju, lai ienācēju vērtības tiktu projicētas kultūrā, dzīvesveidā,

saziņā. Nākamajā attīstības periodā Biedrība paredz izstrādāt un ieviest apmācību programmas, kuru mērķis ir virzība uz kopīgu integrāciju.

2.5.6. Lai Biedrības mērķauditorijas integrācija un starpkultūru komunikācija Latvijā būtu sekmīga, ir jādarbojas saiknei: kopiena – sabiedrība – nācija. Šajā triādē vismazāk uzmanības līdz šim pievērsts kopienai kā prakses vienībai, kurā katra kopienas locekļa zināšanām, prasmēm un kompetencēm individuālā un profesionālā līmenī jābūt vērstām uz to, lai kopīgiem spēkiem veidotu pilsonisku sabiedrību, kurā svarīgs ir katra kopienas pārstāvja ieguldījums. Pašreizējo sociālo diskursu iezīmē kopienu pozicionēšana (šķelšana) divu veidu “kopienās”: migrantu kopienās, kuras ir jāintegrē sabiedrībā, un vietējās kopienas, kas ir integrācijas vide, kur efektīvas starpkultūru komunikācijas procesā notiek Latvijas kultūras uztvere un adaptācija no nacionāli/kulturāli atšķirīgu sociālo grupu puses.

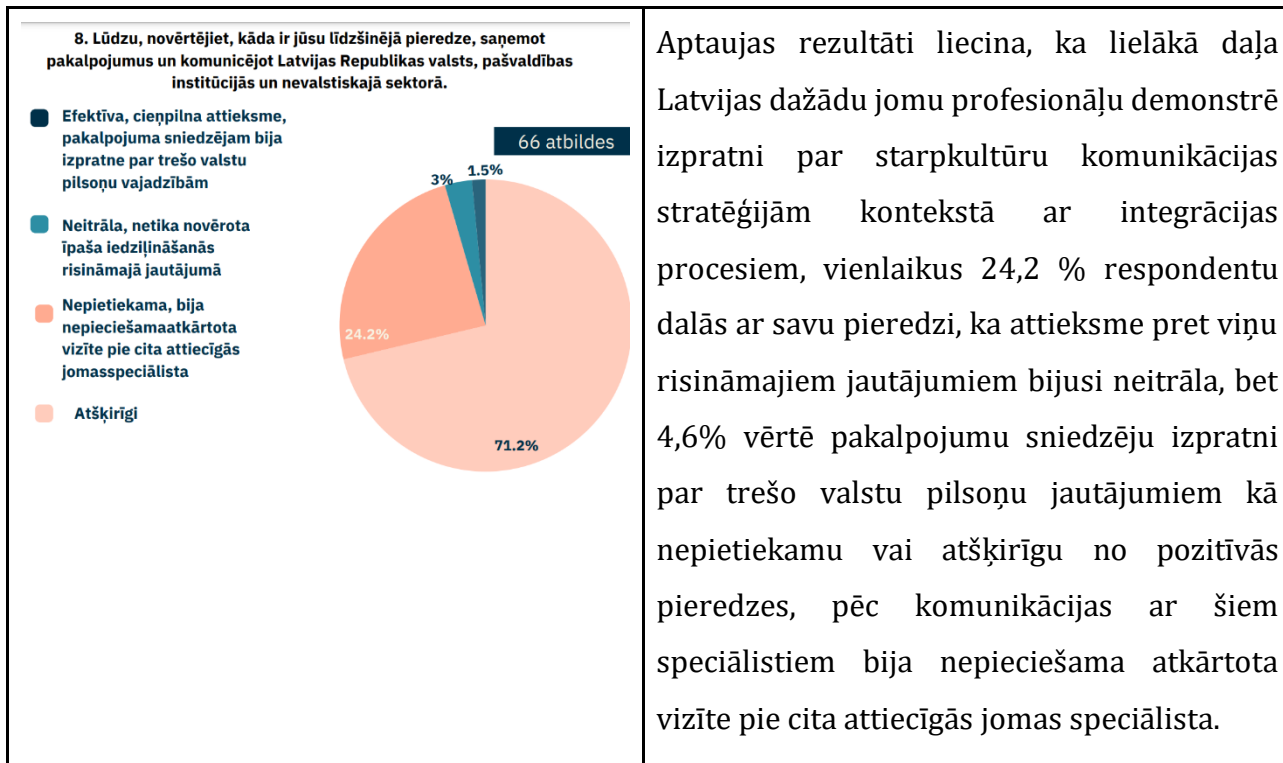
2.5.7. Biedrībai, sistemātiski realizējot trešo valstu pilsoņu adaptācijas un integrācijas pasākumus, ir uzkrāta apjomīga datu bāze, kurā iekļautas 3108 personas no 30 valstīm.

Lai augšminētās tēzes pamatotu ar tādiem statistikas datiem, kas demonstrē imigrantu biežāk sastopamās atšķirības, kuras var kļūt par šķērslī piekļuvei pakalpojumiem un līdzdalībai sabiedrībā, Biedrības pētnieki 2024. gada janvārī veica divas aptaujas.

Pirmā aptauja un tās rezultāti

Izstrādājot Stratēģiju, 100 jauniebraucēji, kas Latvijā iebraukuši pēdējo trīs gadu laikā, tika aicināti aizpildīt aptauju par līdzšinējo pieredzi saziņā ar Latvijas valsts un pašvaldību iestāžu darbiniekiem, kā arī saņemot pakalpojumus citās jomās. Aptaujas anketas aizpildīja 66 personas no Ukrainas, Krievijas, Baltkrievijas, Uzbekistānas, Armēnijas, Jaunzēlandes un Kazahstānas. Aptaujas rezultāti iezīmē jautājumu loku, kas īpaši jāakcentē Biedrības izstrādāto mācību kursu saturā, mācību atbalsta materiālos un mācību līdzekļos. Aptauja tika īstenota 2024. gada janvārī elektroniskā formā. Aptaujas dati glabājas Biedrības kvalitatīvo pētījumu repozitorijā.

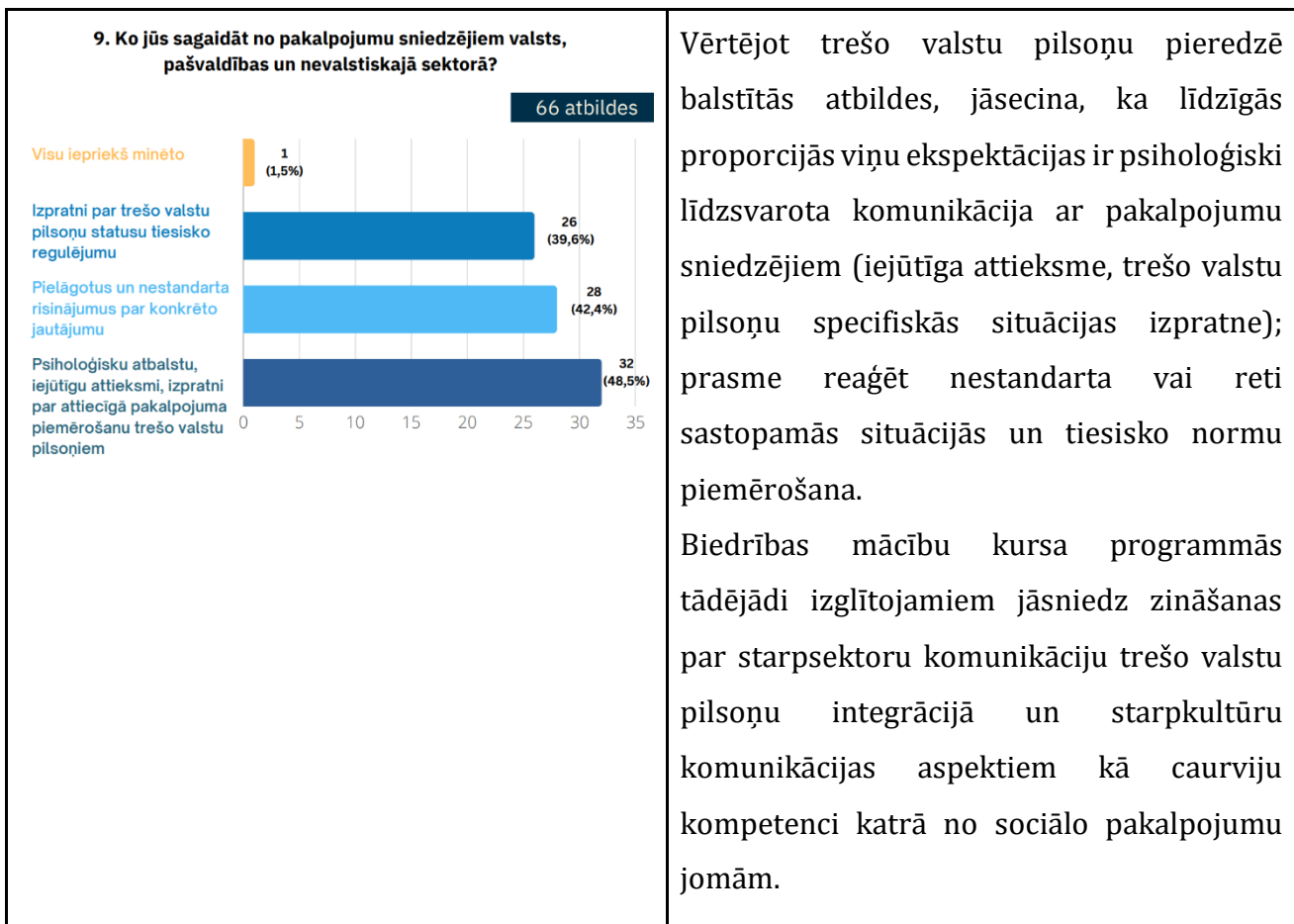
2. attēls. Aptaujas rezultāti un to interpretācija

No aptaujas datiem izriet, ka lielākajai daļai speciālistu Latvijā ir pietiekama profesionālā kompetence darbā ar trešo valstu pilsoņu jautājumiem un pamatzpratne par starpkultūru komunikācijas jautājumiem, taču jāpilnveido tieši komunikatīvā kompetence un citas caurviju prasmes, kas nepieciešamas darbā ar trešo valstu pilsoņiem. Tādējādi Biedrības izstrādātajās programmā īpaši vajadzīgs tematiskais padziļinājums, unikālu vai specifisku gadījumu izpēte un starpdisciplinaritāte, lai pilnveidotu speciālistu prasmi risināt kompleksus starpinstitucionālus jautājumus, respektējot pakalpojuma saņēmēju vajadzības un individualitāti.

Vēl viens aptaujas jautājums pievērsās trešo valstu pilsoņu ekspektācijām, saņemot pakalpojumus valsts, pašvaldības vai citās iestādēs.

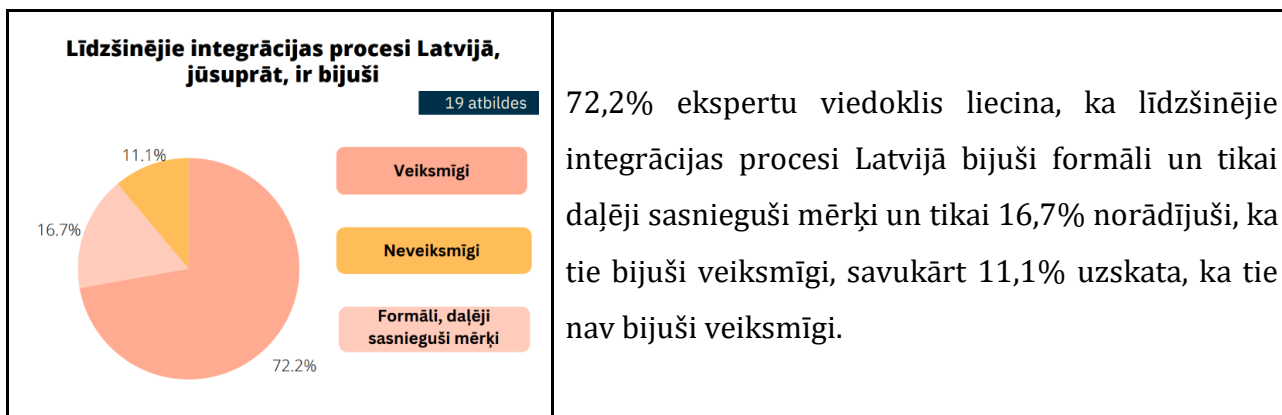
3. attēls. Aptaujas rezultāti un to interpretācija

Otrā aptauja un tās rezultāti

Lai izstrādātu mācību kursa programmas, kurā tiktu sabalansēti pakalpojuma sniedzēju un saņēmēju priekšstati par starpkultūru komunikācijas stratēģijām, tika veikta aptauja, kurā piedalījās 19 eksperti no izglītības, kultūras, drošības, tiesību un integrācijas jomām. Aptauja tika īstenota 2024. gada janvārī elektroniskā formā. Aptaujas dati glabājas Biedrības kvalitatīvo pētījumu repozitorijā.

4. attēls. Aptaujas rezultāti un to interpretācija

19 ekspertiem tika uzdots atvērtais jautājums: “Kādas zināšanas nepieciešamas dažādu pakalpojumu sniedzējiem, lai veicinātu sekmīgu trešo valstu pilsoņu integrāciju?” Uz šo jautājumu tika saņemts plašs atbilžu spektrs. Atbildes iezīmēja 3 galvenos mācību kursa vektorus, kas tika integrēti programmas saturā:

1. **Kompleksas zināšanas:** saskarsmes psiholoģija, jaunākās tendences integrācijas politikā, zināšanas par citām kultūrām un reliģijām, dažādu integrācijas grupu specifisko vajadzību pārzināšana, integrācijas mehānisma izpratne, zināšanas par politisko un sociālekonomisko situāciju valstī, no kuras ieceļo jaunpniecēji, kas nosaka atbilstoša komunikācijas modeļa izvēli, piedāvājot pakalpojumu, zināšanas par kultūratšķirībām, kas nosaka noteiktu uzvedības modeļu ievērošanu/akceptēšanu gan no jaunpniecēja, gan no pakalpojumu sniedzēja puses.
2. **Personības aspekti:** vēlme palīdzēt, objektīva, toleranta, iecietīga attieksme, demokrātijas principu izpratne, valstiska domāšana, zināšanas par kultūru un politiku.
3. **Sociālie aspekti:** draudzīga ekonomiskā vide, zināšanas par to, vai informācija/pakalpojumi sasniedz vajadzīgo mērķauditoriju, vajadzīga prasme lietot mūsdienu tehnoloģijas (*diemžēl ar zināšanām būs par maz, - atzīmē pētījuma respondenti*).

Vēl viens aptaujas jautājums identificēja fokusgrupas (profesionāļu un speciālistu) viedokli par iemesliem, kas var kļūt vai kļūst par šķērslī trešo valstu pilsoņiem piekļuvei pakalpojumiem un līdzdalībai sabiedrībā, lai kursa laikā noorientētu izglītojamos uz identificēto iemeslu novēršanu. Aptaujā tika norādīts, ka biežāk sastopamie integrāciju kavējošie iemesli ir šādi: neiekļaušanās vietējā sabiedrībā, intereses trūkums par Latvijā notiekošajiem procesiem, sarežģīti pakalpojumi, neatbalstošs/maldinošs pakalpojumu sniedzējs/konsultants, valodas prasme-neprasme, valodas barjera, motivācijas trūkums līdzdalībai sabiedrībā, zems inteliģences līmenis, slinkums, neticība saviem spēkiem, izpratne par tradīcijām, kultūras un sociālās atšķirības, komunikācijas atšķirības, negatīva attieksme no sabiedrības puses, norobežošanās, vājas zināšanas Latvijas digitālo instrumentu izmantošanā un informācijas meklēšanā.

2.6. Stratēģiskā prioritāte

Kultūra. Māksla

Biedrības stratēģiskās prioritātes “Kultūra. Māksla” izstrāde saskaņota ar šādiem Latvijas Republikas likumdošanas aktiem un citiem plānošanas dokumentiem:

- Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.-2027. gadam “Kultūrvalsts”³⁶
- “Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam”³⁷, apstiprināts 2020. gada 2. jūlijā;
- “Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam”³⁸, pieņemts 2019. gada 26. novembrī.
- “Latviešu vēsturisko zemju likums”³⁹, pieņemts 2021. gada 16. jūnijā.
- “Latgales stratēģija 2030”⁴⁰, apstiprināta 2010. gada 1. decembrī.
- “Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam”⁴¹, apstiprināta 2021. gada 14. oktobrī.
- “Zinātniskās darbības likums”⁴², pieņemts 2004. gada 14. aprīlī.
- “Latvijas kultūras kanons”⁴³.

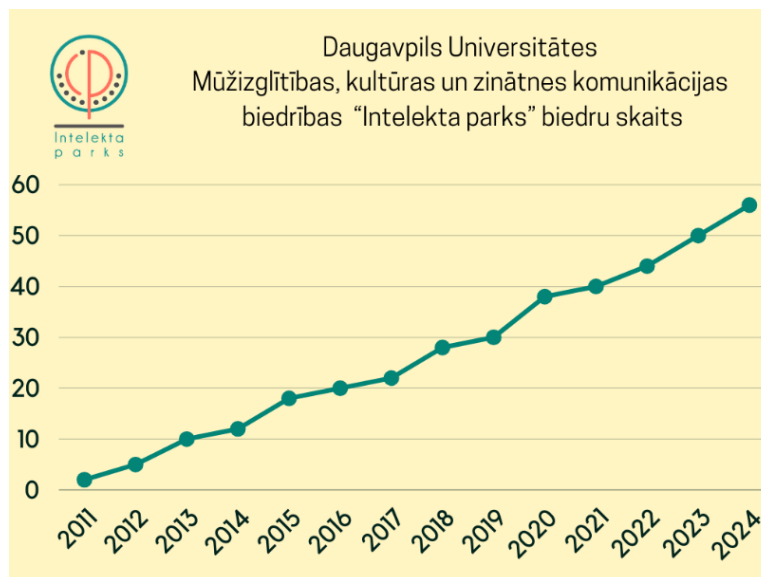
2.6.1. Biedrība pievēršas Daugavpils valstspilsētas, Augšdaugavas novada, Sēlijas, Latvijas un diasporas kultūras mantojuma izpētei.

- 2.6.2. Biedrība publicē kultūrvēsturiskā mantojuma izpētes rezultātus.
- 2.6.3. Biedrība organizē pasākumus kultūrvēsturiskā mantojuma popularizācijai plašākā sabiedrībā (izstādes, nometnes, seminārus, konferences, grāmatu un pētījumu publikācijas).
- 2.6.4. Biedrība uzkrāj kultūras artefaktus Biedrības repozitorijā.

3. BIEDRĪBAS DARBĪBAS ANALĪZE IEPRIEKŠĒJĀ STRATĒGISKĀS ATTĪSTĪBAS PERIODĀ

Biedrība izveidota 2011. gada 13. decembrī. 2024. gada janvārī Biedrības sastāvā ir 56 personas.

5. attēls. Biedrības biedru skaita dinamika

Biedrība izstrādā inovatīvus teorētiskus risinājumus starpkultūru jomā sadarbībā ar Latvijas Universitāti un Latvijas Kultūras akadēmiju, jauno metožu praktiska aprobācija tiek veikta Biedrības projektos, adaptējot trešo valstu valstspiederīgajiem un mūžizglītības programmās dažādu jomu speciālistiem visā Latvijas teritorijā. Piesaistot Eiropas Sociālā fonda, Latvijas Republikas Kultūras ministrijas, Sabiedrības integrācijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) un

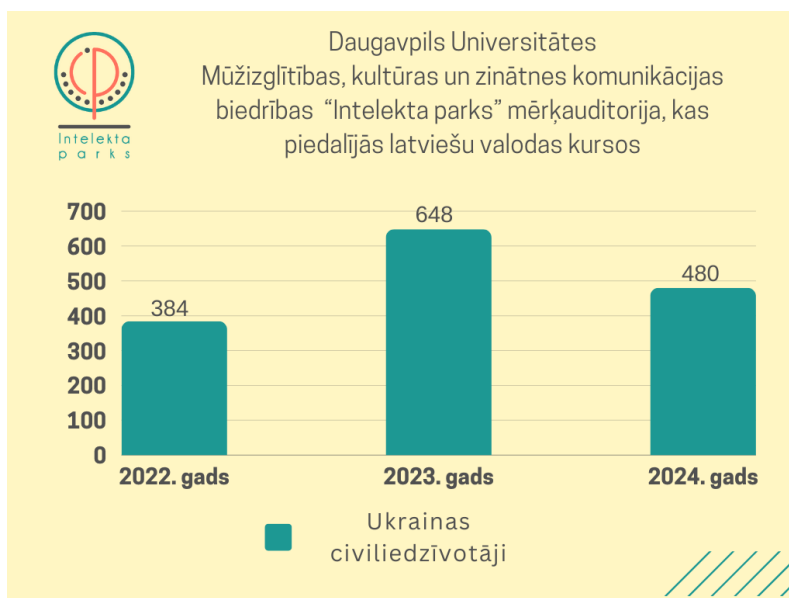
Norvēģijas grantu programmu projektu finansējumu, Biedrība ir uzkrājusi 9 gadu pieredzi mācību organizēšanā par sabiedrības daudzveidību un starpkultūru komunikāciju. Šajā laikā īstenoti 8 projekti ar kopējo mērķauditoriju - 2676 trešo valstu pilsoņi.

Ieviešot projektus, uzkrāta pieredze izglītot sabiedrību par starpdisciplinārām tēmām, integrējot tajās sabiedrības daudzveidības un starpkultūru komunikācijas kompetenci: Latvijas vēsture un Latvijas kultūras kanona vērtības, tiesiskums un līdzdalība vietējās kopienas aktivitātēs, sabiedrība un sadzīve, pilsoniska sabiedrība un demokrātiskās vērtības, ekonomikas, politikas, izglītības, kultūras un cilvēktiesību jautājumi, demokrātiskas sabiedrības principi, tolerance, integrācija u.c. Programmu ieviešanas laikā projekta iesniedzējs ir nonācis pie secinājuma, ka pamatzināšanas par uzņēmējvalsts sabiedrības valodu, vēsturi un iestādēm ir neatņemama integrācijas sastāvdaļa; iespēju imigrantiem iegūt šīs pamatzināšanas ir svarīgs sekmīgas integrācijas elements. Tikpat svarīgi ir centieni izglītības jomā, lai sagatavotu imigrantus, jo īpaši to pēcnācējus, būt sekmīgākiem un aktīvākiem sabiedrības dalībniekiem.

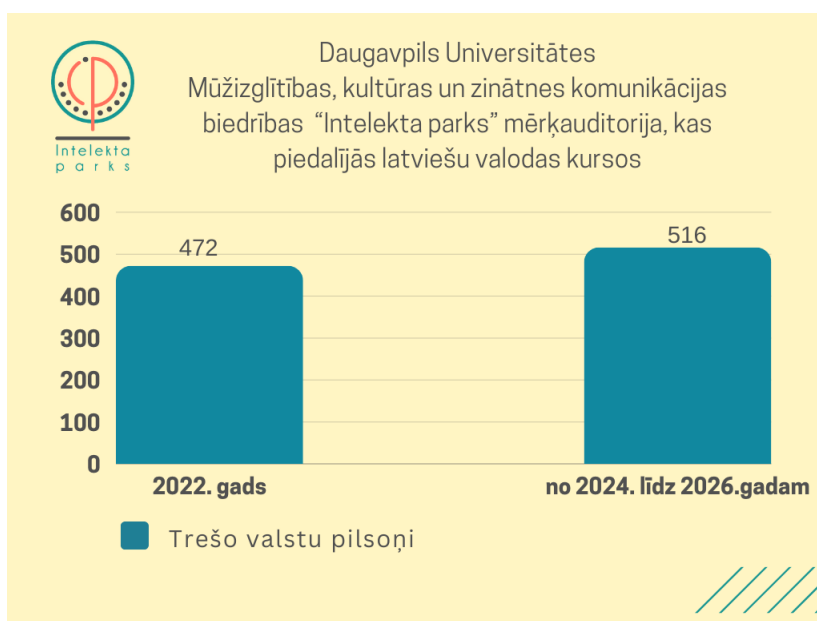
Projektu un programmu ieviešanas laikā iegūto pieredzi un novērojumus projekta ieviešējs piedāvās mācību kursa vieslektoriem, mācību līdzekļu autoriem un mācību kursa mērķauditorijai.

Biedrības pieredze integrētajā latviešu valodas kā svešvalodas apmācībā un Latvijas valstsmācībā: kopš 2013. gada apmācīti 1572 trešo valstu pilsoņi (no tiem – 974 unikālas personas), kopš 2022. gada apmācīti 1512 Ukrainas civiliedzīvotāji (no tiem – 777 unikālas personas), līdz 2026. gadam ir plānots apmācīt 516 trešo valstu pilsoņus (no tiem – 288 unikālas personas) un vismaz 1500 Ukrainas civiliedzīvotājus. Biedrības pieredze integrācijas un starpkultūru komunikācijas projektu īstenošanā trešo valstu valstspiederīgajiem: kopš 2013. gada apmācīti 950 trešo valstu valstspiederīgie no 30 valstīm.

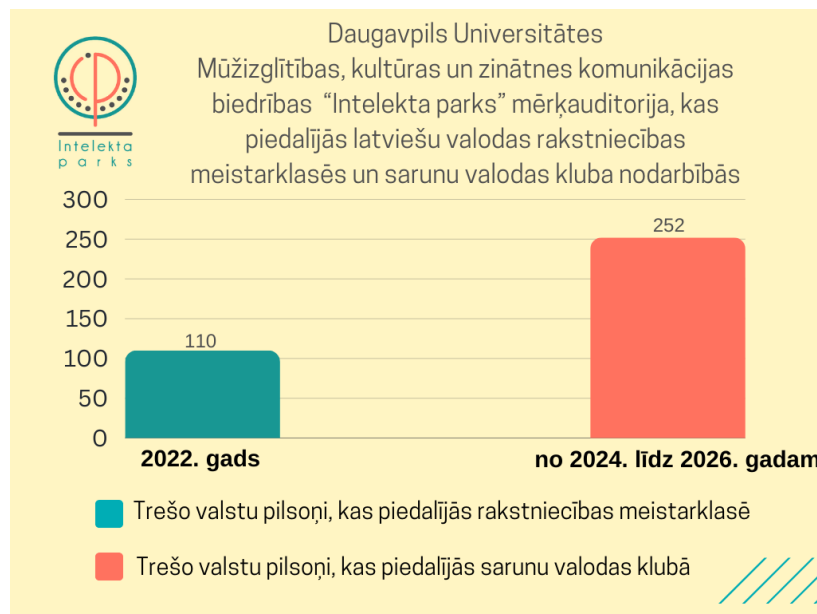
6. attēls. Ukrainas civildzīvotāju skaits, kas piedalījās latviešu valodas kursos

7. attēls. Trešo valstu pilsoņu skaits, kas piedalījās latviešu valodas kursos

8. attēls. Trešo valstu pilsoņu skaits, kas piedalījās latviešu valodas rakstniecības meistarklasēs un sarunu valodas kluba nodarbībās

Biedrība organizē aktivitātes un pasākumus plašam interesentu lokam bez maksas, izmantojot biedrības kapacitāti - biedru brīvprātīgo darbu, kā arī piesaistot brīvprātīgos un dažādu fondu līdzekļus.

4. STIPRO, VĀJO PUŠU, IESPĒJU UN DRAUDU IZVĒRTĒJUMS

STIPRĀS PUSES	IESPĒJAS
<ul style="list-style-type: none"> - Biedrības biedriem ir ilgstoša pieredze biedrības pārstāvētajās jomās, īpaši mūžizglītības projektos; - Biedrības biedriem ir ilgstoša pieredze projektu realizācijā; - Ir izveidota efektīva sadarbība ar daudzām Latgales novada nevalstiskajām organizācijām, biedrībām, pašvaldību un valsts institūcijām; - Ir izveidoti kontakti ar ārvalstu biedrībām un organizācijām; - Pieaug biedru skaits; - Pieaug sabiedrības izpratne un uzticēšanās NVO sektoram; - Pieaug NVO sektoram paredzētais finansējums. 	<ul style="list-style-type: none"> - Līdzšinējās internacionalizācijas iestrādes kā iespēja starptautiskās sadarbības dimensijas intensificēšanai; - Jaunu darbības sfēru apgūšana; - Jaunu kompetenču izveide Biedrības biedriem; - Sadarbības tīklu veidošana; - Iesaistīšanās citos NVO tīklos; - Mūsdienīgu Biedrības publicitātes pasākumu īstenošana un aktīvāks darbs sociālajos tīklos; - Pieaug biedrības biedru administratīvā kompetence un pieredze NVO darbā; - Biedrības biedru augstais datorpratības un svešvalodu zināšanu līmenis; - Dažādu vecumposmu līdzsvars.
VĀJĀS PUSES	DRAUDI
<ul style="list-style-type: none"> - Nepietiekoša kapacitāte projektu izstrādē; - Atbalsta programmu piedāvātais atbalsts nereti neatbilst biedrības darbībai; 	<ul style="list-style-type: none"> - Ģeopolitiskā situācija pēc Krievijas izraisītā pilna mēroga iebrukuma Ukrainā; - Zems dzimstības līmenis valstī un iedzīvotāju vecuma strukturālās izmaiņas

<ul style="list-style-type: none"> - Nesistemātisks un periodisks finansējums; - Nepietiekams daudzums pašieņēmumu, kas nodrošinātu stabilu finanšu plūsmu; - Iedzīvotāju vecuma strukturālās izmaiņas – zems dzimstības līmenis, novecošanās, kas ietekmē arī biedrības biedru intereses un iespējas. 	<ul style="list-style-type: none"> - novecošanās, kas ietekmē arī biedrības biedru intereses un iespējas; - Pieaug biedrības biedru administratīvā slodze; - Finansējuma trūkums sabiedriski nozīmīgu projektu īstenošanai; - Administratīvo (birokrātisko) prasību pieaugums, kas apgrūtina vai kavē projektu uzsākšanu un īstenošanu; - Valsts, pašvaldību un privāto institūciju pasivitāte sadarboties ar NVO sektoru sabiedrībai nozīmīgu projektu īstenošanā; - Pasaules, likumdošanas, politiskās situācijas, sociālo tīklu u.c. straujās izmaiņas; - Kvalificētu un izglītotu cilvēkresursu migrācija uz citām Latvijas pilsētām, ārvalstīm. -
---	--

5. BIEDRĪBAS FINANSĒŠANAS AVOTI

Biedrībai ir šādi finansējuma avoti:

- Eiropas Sociālā fonda projekti;
- Latvijas Republikas Kultūras ministrijas projekti,
- Sabiedrības integrācijas fonda projekti;
- Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) un Norvēģijas grantu programmas “Aktīvo iedzīvotāju fonds” finansējums;
- Somijas vēstniecības Rīgā finansējums;

- Zviedrijas Karalistes vēstniecības Rīgā finansējums;
 - Dānijas Karalistes vēstniecības Latvijā finansējums;
 - Norvēģijas Karalistes vēstniecības Rīgā finansējums;
 - Izraēlas vēstniecības Latvijā finansējums;
 - ASV vēstniecības Latvijā Mazo grantu programmas finansējums;
 - Amerikas latviešu Kultūras fonda finansējums;
 - Daugavpils valstspilsētas, Augšdaugavas novada pašvaldības un Ropažu novada pašvaldības finansējums;
 - Valsts Kultūrkapitāla fonda projekti;
 - Taivānas Valsts universitātes finansējums;
 - Ieņēmumi no juridiskām un fiziskām personām par izglītības programmu īstenošanu;
 - Ziedojumi (biedrībai ir piešķirts sabiedriskā labuma statuss).
- Līdz šim biedrība īstenojusi 39 projektus par kopējo summu EUR 1 420 962,94.

6. BIEDRĪBAS KANĀLI SOCIĀLAJOS TĪKLOS KOMUNIKĀCIJAI AR SABIEDRĪBU

2023. gadā Biedrība Aktīvo iedzīvotāju fonda projekta “KAPITĀLS: Kapacitāte izaugsmei un tālākai (sa)darbībai”, ID Nr. AIF/2022/KAPAC2/108, ietvaros pilnveidoja savu tīmekļa vietni www.intelektaparks.lv, kurā tiek publicēta un uzkrāta aktuālākā informācija par biedrības darbību, aktualitātēm, projektiem, sadarbības iespējām, u.c. Biedrības tīmekļa vietnes galvenās lapas kājēnē ir izvietotas sociālo tīklu ikonās, kurās Biedrībai ir izveidoti konti – *Facebook, Instagram, Youtube, un X*.

Aktuālākais sociālais tīkls, ar kura starpniecību notiek komunikācija ar sabiedrību, ir *Facebook*. 2024. gada sākumā sociālajā tīklā *Facebook* Biedrībai ir 264 sekotāji. Lai popularizētu finansējuma piesaistes aktivitātes, Biedrība pēc nepieciešamības izmanto apmaksāto reklāmu pakalpojumus, kas veicina jaunu sekotāju piesaisti. Sekotāju skaita pieaugumu pastiprina arī projektu ietvaros obligāti noteiktie tēmturi, kā arī citu organizāciju atzīmēšana ierakstos.

Līdz 2030. gadam ir plānots izveidot un aktīvi uzturēt Biedrības kontu sociālajā tīklā *TikTok*, lai piesaistītu vairāk jauniešu, kas ir šī sociālā tīkla pamata mērķauditorija. Savukārt, sociālais tīkls *X* šobrīd ir daļēji zaudējis savu popularitāti, tāpēc tuvākajā laikā Biedrība plāno izveidot kontu arī sociālajā tīklā *Threads*, kas ir sasaistīts ar *Instagram* un kļūst aizvien pieprasītāks.

Izmantotie avoti

- ¹ Valsts ilgtermiņa konceptuālais dokuments „Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā”, <https://likumi.lv/ta/id/217923-par-konceptuala-dokumenta-apstiprinasanu>, [pārlūkots 2023. gada 12. decembrī].
- ² Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam, https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/Latvija_2030_6.pdf, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].
- ³ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam, https://pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81_1.pdf, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].
- ⁴ Latgales stratēģija 2030, https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2011/lpr-planosanas-dokumenti/Latgales_strategija_2030_apstiprinata_01.12.2010.pdf, [pārlūkots 2023. gada 9. oktobrī].
- ⁵⁵ Latgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2021.-2027. gadam, <https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2006/planosana/Latgales-pl%C4%81no%C5%A1anas-re%C4%A3iona-Att%C4%ABst%C4%ABbas-programma-2021.-2027.gadam.pdf>, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].
- ⁶ Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam, https://www.daugavpils.lv/assets/upload/manager/AttistibasDepartaments/Dokumenti/Planosana/I_IAS_04102021_gala.pdf, [pārlūkots 2024. gada 3. janvārī].
- ⁷ Izglītības likums, <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitibas-likums>, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].
- ⁸ Jaunatnes likums, <https://likumi.lv/ta/id/175920-jaunatnes-likums>, [pārlūkots 2024. gada 20. janvārī].
- ⁹ Kārtība, kādā tiek izsniegtas atļaujas neformālās izglītības programmas īstenošanai, <https://likumi.lv/ta/id/343813-kartiba-kada-tiek-izsniegtas-atlaujas-neformalas-izglitibas-programmas-istenosana>, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].
- ¹⁰ Par Izglītības attīstības pamatnostādņem 2021.-2027. gadam, <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].
- ¹¹ Sabiedriskās domas aptauja par sabiedrības izpratni par diskriminācijas aspektiem, <https://www.lm.gov.lv/lv/media/21354/download?attachment> [pārlūkots 2024. gada 3. janvārī].
- ¹² Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums, <https://likumi.lv/ta/id/330546-ukrainas-civiliedzivotaju-atbalsta-likums>, [pārlūkots 2024. gada 3. janvārī].
- ¹³ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2022. gada publiskais pārskats, <https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/10395/download?attachment>, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].
- ¹⁴ Annual Report on Migration and Asylum 2022, https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2023-07/00_eu_arm2022_report.pdf, [pārlūkots 2023. gada 28. decembrī].
- ¹⁵ Annual Report on Migration and Asylum 2022, https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2023-07/00_eu_arm2022_report.pdf, [pārlūkots 2023. gada 28. decembrī].
- ¹⁶ Ukraine Support Tracker. A Database of Military, Financial and Humanitarian Aid to Ukraine, <https://www.ifw-kiel.de/topics/war-against-ukraine/ukraine-support-tracker/>, [pārlūkots 2024. gada 2. janvārī].
- ¹⁷ Council conclusions of the Council and the Representatives of the Governments of the Member States on the integration of third-country nationals legally residing in the EU, <https://www.consilium.europa.eu/media/28071/143109.pdf>, [pārlūkots 2023. gada 5. decembrī].
- ¹⁸ Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, <https://likumi.lv/ta/id/320841-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>, [pārlūkots 2023. gada 15. decembrī].

- ¹⁹ *Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam*, <https://likumi.lv/ta/id/320841-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>, [pārlūkots 2023. gada 15. decembrī].
- ²⁰ Nacionālās drošības koncepcija, <https://likumi.lv/ta/id/309647-par-nacionalas-drosibas-koncepcijas-apstiprinasanu>, [pārlūkots 2023. gada 3. janvārī].
- ²¹ *What do Europeans think about migrant integration: new Eurobarometer survey*, https://home-affairs.ec.europa.eu/news/what-do-europeans-think-about-migrant-integration-new-eurobarometer-survey-2022-06-20_en, [pārlūkots 2023. gada 28. decembrī].
- ²² *Trešo valstu pilsoņu situācijas izpēte Latvijā 2017. Pētījuma rezultātu ziņojums.*, https://www.km.gov.lv/sites/km/files/tvp_petijuma_zinojums_2017-biss1.pdf, [pārlūkots 2023. gada 28. decembrī].
- ²³ *Par Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam*, <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].
- ²⁴ *Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam*, <https://likumi.lv/ta/id/310954-par-regionalas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>, [pārlūkots 2023. gada 12. novembrī].
- ²⁵ *Latgales stratēģija 2030*, https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2011/lpr-planosanas-dokumenti/Latgales_strategija_2030_apstiprinata_01.12.2010.pdf, [pārlūkots 2023. gada 9. oktobrī].
- ²⁶ *Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam*, https://pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81_1.pdf, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].
- ²⁷ *Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam*, <https://likumi.lv/ta/id/310954-par-regionalas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>, [pārlūkots 2023. gada 12. novembrī].
- ²⁸ *Latgales stratēģija 2030*, https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2011/lpr-planosanas-dokumenti/Latgales_strategija_2030_apstiprinata_01.12.2010.pdf, [pārlūkots 2023. gada 9. oktobrī].
- ²⁹ *Zinātniskās darbības likums*, <https://likumi.lv/ta/id/107337-zinatniskas-darbibas-likums>, [pārlūkots 2023. gada 17. decembrī].
- ³⁰ Andreson, Bridget, *Integration: a tale of two communities*, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17450101.2023.2218592>, [pārlūkots 2024. gada 2. janvārī].
- ³¹ Gawlewicz, Anna, Yiftachel, Oren, *Throwntogetherness' in hostile environments*, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13604813.2022.2056350>, [pārlūkots 2024. gada 9. janvārī].
- ³² Scholten Peter, Kaşlı Zeynep, *Funding a long-term comprehensive approach to integration at the local level*, <https://migrationresearch.com/storage/app/uploads/public/5ef/b3c/628/5efb3c6288d9c726654955.pdf>, [pārlūkots 2023. gada 29. decembrī].
- ³³ Heath, F., Anthony, Schneider, L. Silke, *Dimensions of Migrant Integration in Western Europe*, <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33996988/>, [pārlūkots 2023. gada 29. decembrī].
- ³⁴ Favell, Adrian, *Integration: twelve propositions after Schinkel*, https://link.springer.com/article/10.1186/s40878-019-0125-7?utm_source=getftr&utm_medium=getftr&utm_campaign=getftr_pilot, [pārlūkots 2023. gada 29. decembrī].
- ³⁵ *Secure Borders, Safe Haven: Integration with Diversity in Modern Britain*, <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a7ba528ed915d1311060959/cm5387.pdf>, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].
- ³⁶ *Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.-2027. gadam "Kultūrvalsts"*, <https://likumi.lv/ta/id/330444-kulturpolitikas-pamatnostadnes-2021-2027-gadam-kulturvalsts>, [pārlūkots 2023. gada 21. decembrī].
- ³⁷ *Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam*, https://pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81_1.pdf, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].
- ³⁸ *Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam*, <https://likumi.lv/ta/id/310954-par-regionalas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>, [pārlūkots 2023. gada 12. novembrī].

-
- ³⁹ *Latviešu vēsturisko zemju likums*, <https://likumi.lv/ta/id/324253-latviesu-vesturisko-zemju-likums>, [pārlūkots 2023. gada 29. decembrī].
- ⁴⁰ *Latgales stratēģija 2030*, https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2011/lpr-planosanas-dokumenti/Latgales_strategija_2030_apstiprinata_01.12.2010.pdf, [pārlūkots 2023. gada 9. oktobrī].
- ⁴¹ *Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam*, https://www.daugavpils.lv/assets/upload/manager/AttistibasDepartaments/Dokumenti/Planosana/I_IAS_04102021_gala.pdf, [pārlūkots 2024. gada 3. janvārī].
- ⁴² *Zinātniskās darbības likums*, <https://likumi.lv/ta/id/107337-zinatniskas-darbibas-likums>, [pārlūkots 2023. gada 17. decembrī].
- ⁴³ *Latvijas kultūras kanons*, <https://kulturaskanons.lv/>, [pārlūkots 2023. gada 20. decembrī].